

Κώδικας

Αστυνομικής

Δεοντολογίας

2016

ΚΩΔΙΚΑΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

1. Ο παρών Κώδικας Δεοντολογίας πηγάζει από τον Ευρωπαϊκό Κώδικα Αστυνομικής Δεοντολογίας που υιοθετήθηκε στις 19 Σεπτεμβρίου 2001 κατά την 765η συνάντηση των Αντιπροσώπων των Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης στο Στρασβούργο.
2. Σημειώνεται ότι για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Κώδικα λήφθηκαν υπόψη αποφάσεις και γνωματεύσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και αρχές που υιοθετήθηκαν από την Επιτροπή για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων και της Απάνθρωπης ή Εξευτελιστικής Μεταχείρισης ή Τιμωρίας. Ο Ευρωπαϊκός Κώδικας εγκρίθηκε με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αρ. 58.578, ημ/νίας 17.9.2003.

Άρθρο 1 Σκοπός – δημιουργία του Κώδικα

Ο Κώδικας αποτελεί ένα θεσμικό πλαίσιο ενεργειών, συμπεριφορών και στάσεων που έχει στόχο την ανάδειξη της επαγγελματικής και ηθικής πληρότητας του Αστυνομικού ως υπεύθυνου ατόμου και δημόσιου λειτουργού. Είναι ένα πλαίσιο αρχών και κανόνων, που προάγει τον αμοιβαίο σεβασμό και εμπιστοσύνη μεταξύ Αστυνομικών και πολιτών.

Άρθρο 2 Ερμηνεία όρων

Ως **ανθρώπινα δικαιώματα** ορίζονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες και βασικά δικαιώματα τα οποία είναι ίδια και ίσα για όλους τους ανθρώπους, χωρίς καμία διάκριση. Πηγάζουν από την έμφυτη αξιοπρέπεια και την ανθρώπινη αξία και είναι οικουμενικά και αναλλοίωτα. Δεν μπορούν να αφαιρεθούν ή να παραχωρηθούν εκτός των ορίων του νόμου.

Αστικά και πολιτικά δικαιώματα είναι τα δικαιώματα που περιλαμβάνονται στο Διεθνές Σύμφωνο για τα Αστικά και Πολιτικά Δικαιώματα και αυτά αφορούν, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα στη ζωή και στην ελευθερία, την ισότητα ενώπιον του νόμου, την ελευθερία της σκέψης και θρησκείας κ.λπ.

Κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα είναι τα δικαιώματα που περιλαμβάνονται στο Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα και αυτά αφορούν, μεταξύ άλλων, το δικαίωμα στην εργασία, υγεία, εκπαίδευση, ιατρική περίθαλψη κ.λπ.

Ως **δεοντολογία** ορίζεται ως το σύνολο των κανόνων που ρυθμίζουν τον τρόπο που πρέπει να φέρεται κάποιος, και ειδικότερα τη συμπεριφορά και τις επιτρεπόμενες μεθόδους κατά την άσκηση των επαγγελματικών του καθηκόντων.

Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή δεδομένα είναι κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε υποκείμενο των δεδομένων που βρίσκεται εν ζωή. Δεν λογίζονται ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα στατιστικής φύσεως συγκεντρωτικά στοιχεία, από τα οποία δεν δύνανται πλέον να προσδιορισθούν τα υποκείμενα των δεδομένων.

Άρθρο 3 Γενικές υποχρεώσεις και καθήκοντα Αστυνομικού

Τα μέλη της Αστυνομίας υπηρετούν και εκτελούν τα καθήκοντά τους όπως ορίζουν το κράτος και οι νόμοι. Οι γενικές υποχρεώσεις και καθήκοντα των μελών της Αστυνομίας είναι να:

1. Προστατεύουν και σέβονται τα βασικά ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίες όπως αυτά διαφυλάσσονται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το Σύνταγμα και τη νομοθεσία που ισχύει στην Κυπριακή Δημοκρατία.
2. Παρέχουν βοήθεια και αστυνομικές υπηρεσίες σε οποιοσδήποτε πρόσωπο διαμένει ή βρίσκεται στο έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας.
3. Παρεμποδίζουν τη διάπραξη αδικημάτων και δημοσίας οχληρίας.
4. Εντοπίζουν και προσαγάγουν τους παραβάτες ενώπιον της δικαιοσύνης και συλλαμβάνουν όλα τα πρόσωπα για τα οποία υπάρχει νόμιμη εξουσιοδότηση και ικανοποιητικός λόγος για τη σύλληψή τους.
5. Συλλέγουν και μεταδίδουν πληροφορίες που επηρεάζουν τη δημόσια γαλήνη και την ασφάλεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.
6. Σέβονται, υπακούν και εκτελούν όλες τις διαταγές και εντάλματα που νόμιμα εκδίδονται σε αυτούς από οποιαδήποτε αρμόδια αρχή ή/και από τους ανωτέρους τους.
7. Λαμβάνουν αποτελεσματικά μέτρα για την πρόληψη και καταπολέμηση της διαφθοράς, ώστε τα προσωπικά τους συμφέροντα να μην συγκρούονται με τη θέση τους. Ενημερώνουν τους ανωτέρους ή/και την ηγεσία της Αστυνομίας για θέματα διαφθοράς στην Αστυνομία.
8. Διεξάγουν την εργασία τους πάντοτε με ακεραιότητα και σεβασμό προς το κοινό, ενεργώντας με τρόπο επαγγελματικό, αντικειμενικό, αμερόληπτο και τίμιο. Προάγουν καλές σχέσεις με τους πολίτες και συνεργάζονται με άλλες κρατικές υπηρεσίες και μη κυβερνητικές οργανώσεις. Γενικότερα, είναι ευγενικοί και προσιτοί στις σχέσεις τους με τους πολίτες και τους συναδέλφους τους και τους αντιμετωπίζουν με θετική διάθεση, ευαισθησία, ειλικρίνεια και σοβαρότητα.
9. Τηρούν το ωράριο εργασίας τους και δεν καταπιάνονται με οποιαδήποτε ασχολία κατά τον χρόνο εργασίας, η οποία είναι άσχετη με τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντά τους.
10. Αξιοποιούν τους δημόσιους πόρους παραγωγικά και αποτελεσματικά για υπηρεσιακούς και μόνο σκοπούς.
11. Ανταποκρίνονται στη αλληλογραφία, τηλεφωνικές κλήσεις και μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, το ταχύτερο δυνατό.
12. Υπόκεινται στην ίδια Νομοθεσία όπως και άλλοι πολίτες, καθώς επίσης και στους Περί Αστυνομίας Νόμους και Κανονισμούς.

Άρθρο 4 Συμπεριφορά κατά την αστυνομική δράση - Σεβασμός των δικαιωμάτων των πολιτών

Τα μέλη της Αστυνομίας κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους:

1. Προστατεύουν το δικαίωμα στη ζωή και ενεργούν με δίκαιο και αξιοπρεπή τρόπο, έχοντας ως οδηγό τις αρχές της αμεροληψίας και της μη διάκρισης.
2. Δεν επιφέρουν, δεν προκαλούν και δεν ανέχονται πράξεις βασανιστηρίων, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή τιμωρίας κάτω από οποιοσδήποτε συνθήκες και ενημερώνουν αρμοδίως κάθε παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
3. Χρησιμοποιούν μη βίαια μέσα για την τήρηση και εφαρμογή του νόμου. Η προσφυγή στη βία επιτρέπεται μόνο όταν είναι απολύτως αναγκαία και μόνο στον βαθμό που απαιτείται για επίτευξη νόμιμου σκοπού βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας. Τηρούν πάντοτε τις αρχές της αναγκαιότητας και της αναλογικότητας.
4. Επιδεικνύουν ιδιαίτερη ευαισθησία στην προστασία των παιδιών, των γυναικών, των υπερηλίκων, των ατόμων με αναπηρία, των πολιτικών προσφύγων και γενικά των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.
5. Σέβονται το δικαίωμα της ελευθερίας και της προσωπικής ασφάλειας. Η στέρηση της ελευθερίας του ατόμου από την Αστυνομία να γίνεται σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 11 του Συντάγματος.
6. Δεν επεμβαίνουν στο δικαίωμα της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, παρά μόνο όταν είναι απολύτως απαραίτητο και για την επίτευξη νόμιμου σκοπού, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Άρθρου 15 του Συντάγματος.
7. Συμμορφώνονται με τις πρόνοιες του περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Νόμου όσον αφορά τη συλλογή, αποθήκευση και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.
8. Εφαρμόζουν και συμμορφώνονται γενικά με τις πρόνοιες της νομοθεσίας που ισχύει στην Κυπριακή Δημοκρατία.

Άρθρο 5 Συμπεριφορά κατά την έρευνα/ ανάκριση

Τα μέλη της Αστυνομίας:

1. Διασφαλίζουν ότι οι έρευνες/ ανακρίσεις βασίζονται σε εύλογες υποψίες για πραγματική ή πιθανή διάπραξη αδικήματος ή εγκλήματος, και παρέχουν τη δυνατότητα δίκαιης ανάκρισης. Οφείλουν δε να έχουν πλήρη γνώση του αντικειμένου τους, ώστε να χειρίζονται τις υποθέσεις τους με επάρκεια, αρτιότητα και ποιότητα.
2. Ακολουθούν την αρχή ότι ο κάθε ένας είναι αθώος μέχρις αποδείξεως της ενοχής του από Δικαστήριο και έχουν υπόψη ότι όλοι οι συλληφθέντες έχουν κατοχυρωμένα, συγκεκριμένα νομικά δικαιώματα.
3. Έχουν υπόψη τους ότι όλες οι ανακρίσεις είναι αντικειμενικές και δίκαιες, επιδεικνύοντας ιδιαίτερη ευαισθησία στις ειδικές ανάγκες ευάλωτων ομάδων, όπως είναι τα παιδιά, οι γυναίκες, οι υπερήλικες, τα άτομα με αναπηρία, οι πολιτικοί πρόσφυγες και γενικά οι ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.
4. Διεξάγουν όλες τις ανακρίσεις κάνοντας ορθή χρήση των Δικαστικών Κανόνων, ώστε οι προερχόμενες από την ανάκριση απαντήσεις και καταθέσεις να μπορούν να γίνονται αποδεκτές από το Δικαστήριο.
5. Διεξάγουν τις ανακρίσεις ενθουμούμενοι ότι απαγορεύεται αυστηρά η τριτοβάθμια μεταχείριση, υποσχέσεις για εύνοια, ή/και οποιαδήποτε πίεση που έχει σκοπό την απόσπαση ομολογίας.
6. Προστατεύουν τους παθόντες και τους μάρτυρες, ιδιαίτερα όταν αντιμετωπίζουν πραγματικό κίνδυνο, και λαμβάνουν σοβαρά υπόψη την σημαντικότητα της περίπτωσης.
7. Παρέχουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, στήριξη και βοήθεια σε θύματα εγκληματικότητας, χωρίς διακρίσεις.
8. Μεριμνούν ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής των εμπλεκόμενων κατά τις σωματικές έρευνες και τις έρευνες κατοικιών ή άλλων χώρων και να αποφεύγεται κάθε μη απαραίτητη ενόχλησή τους.
9. Αξιοποιούν στον μέγιστο βαθμό τον χρόνο εργασίας τους και διερευνούν χωρίς χρονοτριβή τις υποθέσεις που τους ανατίθενται, βάσει χρονικής προτεραιότητας, εκτός κι εάν πρόκειται για θέματα επείγουσας ή ανθρωπιστικής φύσης.

10. Πληροφορούν τον πολίτη για την εξέλιξη της υπόθεσής του, καθώς και για οποιαδήποτε καινούργια στοιχεία σε σχέση με αυτήν, βάσει και των σχετικών Αστυνομικών Διατάξεων και των οδηγιών της ηγεσίας της Αστυνομίας.
11. Λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια των στοιχείων και των πληροφοριών που χειρίζονται ή που περιέρχονται σε γνώση τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, ιδιαίτερα όταν χρησιμοποιούν νέες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνίας.

Άρθρο 6 Συμπεριφορά κατά τη σύλληψη και κράτηση

Τα μέλη της Αστυνομίας:

1. Προβαίνουν σε σύλληψη ατόμου όταν αυτή προβλέπεται από τις διατάξεις του νόμου. Κατά τη σύλληψη, τηρούν άψογη συμπεριφορά και αποτρέπουν κάθε πράξη που μπορεί να επηρεάσει την αξιοπρέπεια του συλληφθέντος.
2. Ενημερώνουν άμεσα τον κρατούμενο για τον λόγο σύλληψης και κράτησής του, για τις εναντίον του κατηγορίες, τα δικαιώματά του, καθώς και για την προετοιμασία της υπεράσπισής του, είτε από μόνος του είτε μέσω νομικής αρωγής. Όταν ο συλληφθείς δεν κατανοεί την ομιλούμενη γλώσσα, διευθετείται όπως ενημερώνεται σε γλώσσα που αντιλαμβάνεται.
3. Διασφαλίζουν και επιτρέπουν την επικοινωνία του κρατουμένου με τον δικηγόρο ή/ και με τους οικείους του.
4. Μεριμνούν για την ασφάλεια, υγιεινή, κατάλληλη διατροφή και την προστασία της υγείας του κρατουμένου, εξασφαλίζοντας άμεση ιατρική περίθαλψη σε περίπτωση ανάγκης και παρέχοντας τη δυνατότητα εξέτασης από γιατρό της επιλογής του.
5. Φροντίζουν ώστε οι κρατούμενοι να διαβιούν σε εγκεκριμένα κρατητήρια/ χώρους κράτησης, στα οποία παρέχονται οι στοιχειώδεις ανέσεις, επαρκής φωτισμός και εξαερισμός και κατάλληλος εξοπλισμός ξεκούρασης.
6. Μεριμνούν ώστε να υπάρχει διαχωρισμός κρατουμένων μεταξύ ανδρών και γυναικών, καθώς και ανηλίκων και ενηλίκων.
7. Αποθαρρύνουν και αναφέρουν άμεσα κάθε πράξη που συνιστά βασανιστήριο ή άλλη μορφή απάνθρωπης, σκληρής μεταχείρισης, οποιαδήποτε μορφή βίας ή απειλή βίας σε βάρος του κρατουμένου.
8. Δεν κοινοποιούν οποιαδήποτε προσωπικά δεδομένα/ στοιχεία του κρατουμένου, εκτός εάν αυτό είναι σύμφωνο με τις πρόνοιες σχετικής νομοθεσίας.
9. Καταχωρούν στα επίσημα βιβλία της Υπηρεσίας τους κάθε σύλληψη ή/και κράτηση ατόμου.

Άρθρο 7 | Λογοδοσία και έλεγχος της Αστυνομίας

1. Η Αστυνομία υπόκειται σε εσωτερικό και εξωτερικό έλεγχο και είναι υπόλογη στους πολίτες, στην πολιτεία και τους αντιπροσώπους της.
2. Ο Αρχηγός της Αστυνομίας, τηρουμένης οποιασδήποτε διαταγής ή οδηγίας από το Υπουργικό Συμβούλιο, διοικεί και διευθύνει την Αστυνομία και είναι υπόλογος στο Υπουργικό Συμβούλιο για την τήρηση του νόμου και της τάξης σε ολόκληρο τον εδαφικό χώρο της Κυπριακής Δημοκρατίας, για την επαρκή διοίκηση και διακυβέρνηση της Αστυνομίας και για τη νόμιμη διάθεση όλων των δημοσίων χρημάτων που προορίζονται για την εξυπηρέτησή της.

Άρθρο 8 | Δικαιώματα των μελών της Αστυνομίας

Τα μέλη της Αστυνομίας, μεταξύ άλλων:

1. Έχουν το δικαίωμα ζωής και σωματικής ακεραιότητας.
2. Είναι ίσα ενώπιον του νόμου, της διοίκησης και της δικαιοσύνης και δικαιούνται ίση προστασία και μεταχείριση.
3. Έχουν δικαίωμα δίκαιης ανάκρισης ή/και δίκαιης δίκης.
4. Έχουν το δικαίωμα για προσφυγή σε όλα τα αρμόδια δικαστικά όργανα για πειθαρχικές και άλλες καταδίκες, καθώς και για αποκατάσταση δικαιωμάτων τους που πιστεύουν ότι έχουν υποστεί βλάβη.
5. Έχουν δικαίωμα αποτελεσματικών και αμερόληπτων διαδικασιών στις περιπτώσεις υποβολής παραπόνων εναντίον τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας.
6. Τηρουμένων των οποιωνδήποτε περιοριστικών προνοιών που αναφέρονται στη νομοθεσία, τα μέλη της Αστυνομίας:
  - (α) έχουν τα ίδια αστικά και πολιτικά δικαιώματα όπως όλοι οι πολίτες,
  - (β) έχουν τα ίδια κοινωνικά και οικονομικά δικαιώματα, όπως όλοι οι δημόσιοι λειτουργοί.

Γ.Τ.Π. 105/2016 - 3.000 ISBN 978-9963-50-377-3
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
www.pio.gov.cy

Εκτύπωση: Τυπογραφείο Κυπριακής Δημοκρατίας